

Curs BIP: Estudis Mediterranis, segles XIII-XVIII

UNIVERSITATS PARTICIPANTS:

Università
degli Studi
di Cagliari

UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI NAPOLI
FEDERICO II

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI
DEL MOLISE

UNIVERSITAT
DE BARCELONA

Espais d'espiritualitat

Paisatges i xarxes religioses a la Mediterrània medieval i moderna

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Erasmus+

Facultat de Geografia i Història
Departament d'Història i Arqueologia
Secció d'Història Medieval, Història Moderna,
Paleografia i Diplomàtica

Curs d'Estiu: Estudis Mediterranis, segles XIII-XVIII

Espais d'espiritualitat. Paisatges i xarxes religioses a la Mediterrània medieval i moderna

El curs *Espais d'espiritualitat. Paisatges i xarxes religioses a la Mediterrània medieval i moderna* s'adreça a estudiants de grau, màster i doctorat per abordar la construcció dels paisatges espirituals i les xarxes religioses als segles medievals i moderns, amb una mirada atenta al període que va del segle XIII al XVIII, encara que també s'estudiaran casos de més llarga durada. La Mediterrània d'època medieval i moderna va ser un espai de construcció d'experiències compartides de vida religiosa, amb un impacte al territori i les seves societats, així com diferents formes de recepció, transformació i desenvolupament de l'espiritualitat. A més de l'anàlisi de l'univers cristià i les seves principals formes de manifestació, dirigirem també la mirada al llegat del judaisme i l'Islam. El curs tractarà aquestes qüestions a partir de sessions lectives, amb presentació d'estudis de cas, articulades al voltant de quatre eixos temàtics: els paisatges espirituals, l'articulació de les institucions religioses, les xarxes d'espiritualitat i el patrimoni monàstic a nivell arqueològic, documental i bibliòfil. Es completarà la formació presencial amb una sortida de camp.

Coordinació i contacte: Ida Mauro (idamauro@ub.edu), Maria Soler (mariasoler@ub.edu), Salvatore Marino (salvatore.marino@ub.edu) i Diego Sola (diegosola@ub.edu)

Inscripcions al curs d'estiu, [a través d'aquest formulari](#)

PROGRAMA

Dilluns 17 de juny

Espai de totes les sessions de dilluns a dijous: Aula Magna de la Facultat de Geografia i Història

08:30 Obertura de l'Aula Magna, recepció i arribada

09:00 Acte de benvinguda

09:30 Ponència inaugural

Blanca Garí (Universitat de Barcelona): *Mirar por la ventana. Transitando los paisajes espirituales de la Edad Media y Moderna*

10:30 Pausa

11:00 – 13:30 Sessió 1: Paisatges espirituals. Modera: Joan-Lluís Palos (UB)

11:00 Xavier Costa Badia (Universitat de Barcelona): *El monacato de los condados catalanes medievales y su impacto en el paisaje: metodología y posibilidades de estudio*

11:45 Gemma Colesanti (Istituto di Scienze del Patrimonio Culturale - CNR): *Paisajes monásticos en el sur de Italia: la red de monasterios en la trama urbana de Nápoles (siglos XII-XVI)*

12:30 Maria Garganté (Universitat Autònoma de Barcelona): *La creación de un "paisaje barroco" a través de las topografías marianas*

Dimarts 18 de juny

09:00 – 11:00 Sessió 2: Formes d'organització religiosa. Modera: Ida Mauro (UB)

09:00 Paolo Evangelisti (Grup de Recerca en Estudis Medievals, Universitat de Lleida): *Observancias franciscanas. Caracteres y lugares de un polimorfismo incompresible (1390 - 1517)*

10:00 Luisa Elena Alcalá (Universidad Autónoma de Madrid): *El cargo de los procuradores jesuitas enviados a Roma: organización, mediación e impacto en la historia de la cultura material, religiosa y artística del mundo ibérico*

11:00 Pausa

11:30 – 13:30 Sessió 3: Panels de presentació de tesis doctorals

Taula I Modera: Diego Sola (UB)

Bet Mallofré (Universitat de Barcelona): *Les comandes hospitaleres a la Corona d'Aragó: ubicació, estudi espacial i xarxes de relació (segles XII-XIV)*

Renato Cameli (Universitat de Barcelona i Università degli Studi di Milano): *Una reforma sanitaria laica que nace religiosa. La fundación del Hospital de S. Maria del Gesù en 1456*

Araceli Coll (Universitat de Barcelona): *La comunitat femenina del monestir santjoanista d'Alguaire a la baixa edat mitjana*

Taula II Modera: Salvatore Marino (UB)

Begoña Pons (Universitat de Barcelona): *Pràctiques performatives i devocionals de l'orde de Sant Jaume de Barcelona: La comunitat femenina del Monestir de Jonqueres. Origen, continuïtats i canvis (Ss. XIII - XVI)*

Adelaide Maresca (Universitat de Barcelona): *El espacio de la mujer en la cartuja. Concepto y ejemplos de la Chiesa y la Forestería delle donne en Italia y España en época moderna (s. XVI – XIX)*

Martí Roca (Universitat de Barcelona): *L'Església a Catalunya i Felip V (1700-1746)*

Dimecres 19 de juny

09:00 – 13:30 Sessió 4: *Patrimonis religiosos*

Modera: María Dolores López (UB)

09:00 Antonino Tranchina (Alma Mater Studiorum - Università di Bologna): «*Symbols of the Passion*»: Sicily, “Outremer” and the Circulation of Sacred Imagery in the Mediterranean

10:00 Stefano Bertocci i Federico Cioli (Università degli Studi di Firenze): *La digitalizzazione del patrimonio culturale. Metodologie integrate per la documentazione e la valorizzazione dei paesaggi francescani*

11:00 Pausa

Modera: Mariela Fargas (UB)

11:30 Araceli Rosillo (Arxiu dels Franciscans de Catalunya): *El patrimonio franciscano: el ejemplo del Arxiu-Biblioteca dels Franciscans de Catalunya*

12:30 Pedro Rueda (Universitat de Barcelona): *Las bibliotecas y textos de los jesuitas: estrategias editoriales, compras de libros y formación de colecciones*

Dijous 20 de juny

09:00 – 13:30 Sessió 5: *Xarxes d'espiritualitat*

Modera: Rosa Lluch (UB)

09:00 Delfi Nieto (Queen Mary University of London): *Historia de una ausencia: Datos, redes sociales y nuevas metodologías al servicio del estudio de colectivos infrarrepresentados*

10:00 Sarah Ifft Decker (Rhodes College): *Jewish Women in Medieval Mediterranean Religious Networks*

11:00 Pausa

Modera: Mireia Comas (UB)

11:30 Mercè Gras (Biblioteca dels Carmelites Descalços de Catalunya i Balears): *Cartas desde la celda. Normas, temas y transgresiones en la escritura femenina conventual*

12:30 Sinem Erylmaz (Universitat Autònoma de Barcelona): *Redes de conocimiento y redes de espiritualidad en el Mediterráneo oriental en la época moderna: ¿rivalidad o colaboración?*

Divendres 21 de juny

08:30 Sortida de PI. Universitat (visita a Poblet i Santes Creus) [només alumnat BIP]

16:30 Visita comentada al Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes (Barcelona) [activitat oberta a oients]